

Lieta C-33/24

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

Iesniegšanas datums:

2024. gada 18. janvāris

Iesniedzējtiesa:

Fővárosi Törvényszék (Ungārija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2024. gada 10. janvāris

Prasītāja:

ROSAS Logisztikai Kft.

Atbildētāja:

Nemzeti Adó- és Vámhivatal Fellebbviteli Igazgatósága (Valsts nodokļu un muitas administrācijas Sūdzību nodaļa)

[..]

Fővárosi Törvényszék (Galvaspilsētas Budapeštas tiesa)

[..]

Prasītāja: *ROSAS Logisztikai Kft.* ([..] Budapešta [..])

[..]

Atbildētāja: *Nemzeti Adó- és Vámhivatal Fellebbviteli Igazgatósága (Valsts nodokļu un muitas administrācijas Sūdzību nodaļa)* ([..] Budapešta [..])

[..]

Pamatlietas priekšmets: individuāla muitas lēmuma likumības apstrīdēšana [..]

LĒMUMS

Fővárosi Törvényszék aptur tiesvedību un vēršas Eiropas Savienības Tiesā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši Līguma par Eiropas Savienības

darbību 267. panta [pirmās daļas] b) punktam, uzdodot šādu prejudiciālo jautājumu.

Vai Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 952/2013, ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu, 173. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas ļauj netiešajam pārstāvim muitā (kas šādi nodēvēts pārrakstīšanās kļūdas dēļ), kurš darbojas kā deklarētājs muitā, pēc attiecīgo preču laišanas brīvā apgrozībā grozīt jau iesniegto un pārbaudīto muitas deklarāciju tā, ka, mainot pārstāvja statusa kodu, viņš kļūst par tiešo pārstāvi?

[*omissis*: valsts procesuālo tiesību apsvērumi]

Motīvu daļa

Pamatlietas rašanās fakti

- 1 Vispirms *Fővárosi Törvényszék* vēlas informēt Eiropas Savienības Tiesu (turpmāk tekstā – “Tiesa”), ka prasītāja pēc attiecīgas apspriešanās ir norādījusi, ka saistībā ar šo prejudiciālā nolēmuma procedūru tā nepieprasa anonimitāti.
- 2 Prasītāja iesniedza pieteikumu preču laišanai brīvā apgrozībā attiecībā uz ārpussavienības precēm, kas saņemtas 2022. gada 30. maijā ar gaisa pārvadājumu pavadzīmi Nr. 235-47241261 (turpmāk tekstā – “attiecīgās preces”). Elektroniski iesniegtajā muitas deklarācijā ar identifikācijas numuru HU12100024022ED6RT2 (turpmāk tekstā – “muitas deklarācija”) tā norādīja, ka vēlas piedalīties muitas procedūrā kā *PBT Hungary Kft* netiešais pārstāvis. *Nemzeti Adó- és Vámhivatal Repülőtéri Igazgatósága* (Valsts nodokļu un muitas administrācijas Lidostu nodaļa; turpmāk tekstā – “pirmās pakāpes nodokļu iestāde”) pieņēma muitas deklarāciju un atbilstīgi pieprasījumam ar 2022. gada 30. maija lēmumu Nr. 6651931509/2022/NAV atļāva preču laišanu brīvā apgrozībā un prasītājai būt netiešā pārstāvja statusā. Pēc tam prasītāja pirmās pakāpes nodokļu iestādei iesniedza 2022. gada 1. jūnijā datētu pieteikumu (turpmāk tekstā – “pieteikums”), kurā lūdza labot muitas deklarāciju, pamatojoties uz pārrakstīšanās kļūdu pārstāvja statusa kodā, lai prasītāja šajā deklarācijā būtu norādīta kā [*PBT Hungary*] tiešais pārstāvis. Prasītāja pieteikumam pievienoja pilnvaru, ko tai 2022. gada 23. maijā izsniedza *PBT Hungary*, par tiešas pārstāvības muitā piešķiršanu attiecīgo preču laišanai brīvā apgrozībā.
- 3 Pirmās pakāpes nodokļu iestāde ar lēmumu [...] pieteikumu noraidīja. Atbildētāja ar lēmumu [...] atstāja spēkā pirmās pakāpes lēmumu. Motīvu izklāstā tā norādīja, ka pirmās pakāpes nodokļu iestāde ir pamatoti secinājusi, ka pieteikumu par deklarētāja maiņu nevar pieņemt. Tā norādīja, ka saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 952/2013, ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu (turpmāk tekstā – “Muitas kodekss”), 173. panta 3. punktu deklarētājs principā var labot muitas deklarācijā norādītos datus, bet nevar iecelt citu deklarētāju savā vietā, jo tad deklarētājs “izstājas” no procedūras un viņa vietā kā parādnieks stājas no viņa neatkarīga persona. Ar muitas procedūru saistīto noteikumu ievērošana ir

datu labošanas iespējas pamatā. Tāpēc, lai gan muitas deklarācijas saturu varēja labot, deklarētāja – šajā gadījumā prasītājas – identifikāciju nevarēja labot. Attiecībā uz Tiesas spriedumu lietā *Pfeifer & Langen* (C-97/19), uz kuru šajā saistībā atsaucas prasītāja, atbildētāja norāda, ka minētajā spriedumā Tiesa nav atzinusi, ka muitas deklarācijā būtu iespējams mainīt deklarētāja identitāti. Minētajā spriedumā tā tikai noteica, ka muitas deklarācijā jānorāda, ka pastāv netiešas pārstāvības tiesiskās attiecības, nevis ka pārstāvis rīkojas tikai savā vārdā un savā uzdevumā.

Atbildētājas pārsūdzība un aizstāvība

- 4 Prasītāja ir pārsūdzējusi atbildētājas lēmumu, galvenokārt lūdzot grozīt lēmumu tā, kā tas ir norādīts prasības pieteikumā, proti, mainīt muitas deklarācijā norādīto pārstāvības muiā veidu uz tiešo pārstāvību. Pakārtoti tā lūdz atcelt atbildētājas lēmumu. [Prasītāja] uzskata, ka šis lēmums ir prettiesisks vairāku iemeslu dēļ, un atsaucas uz Muitas kodeksa 15. panta 2. punktu, 77. panta 3. punktu un 173. panta 3. punktu.
- 5 [Prasītāja] apgalvo, ka *PBT Hungary* tai bija piešķirusi pilnvaras kā tiešajam pārstāvim muiā un ka tā muitas deklarācijā pieļāva pārrakstīšanās kļūdu attiecībā uz pārstāvja statusa kodu. To varēja novērst, [pieprasot pārskatīt] muitas deklarāciju saskaņā ar Muitas kodeksa 15. panta 2. punktu, lai nodrošinātu informācijas un datu pareizību un spēkā esamību. Prasītāja uzskata, ka tādējādi atbildētāja ar savā lēmumā pausto un izmantoto interpretāciju esot pārkāpusi Muitas kodeksa 173. panta noteikumus. Proti, prasītāja apgalvo, ka atbildētāja esot nepamatoti secinājusi, ka muitas deklarāciju nevar labot attiecībā uz pašas prasītājas kā deklarētājas pārstāvības veidu, jo šāds labojums neesot saistīts ar deklarācijā ietverto datu labošanu. Pilnīgi pretēja nostāja tika pausta sprieduma lietā *Pfeifer & Langen* 33. un 37. punktā. Minētajos punktos Tiesa norādīja, ka var labot arī informāciju par deklarētāju. Šajā ziņā prasītāja atsaucas uz pamatojumu, kas saistībā ar Muitas kodeksa 173. panta 3. punktu sniegts dokumentā “*Commission Staff Working Document – Customs Expert Group – Section “Import and Export Formalities” – Guidance Document on Customs Formalities on Entry and Import into the European Union*”.
- 6 [Prasītāja] atsaucas arī uz to, ka nodokļu iestādes ikdienas prakse apstiprina tās aizstāvēto juridisko interpretāciju attiecībā uz iespēju labot muitas deklarācijas saistībā ar tiesībām uz pārstāvību muiā. Šajā sakarībā tā ir pievienojusi arī vairākus lēmumus šajā jomā.
- 7 Savā atbildes rakstā uz pārsūdzību atbildētāja apgalvo, ka prasītājas prasība ir jānoraida. Tā turpina uzstāt, ka saskaņā ar Muitas kodeksa 173. panta 3. punktu muitas deklarācijas grozīšana ir atļauta tikai tādēļ, lai varētu izpildīt saistības attiecībā uz attiecīgās muitas procedūras piemērošanu precēm. Datu satura grozīšana ir atļauta, bet ne to datu, kas attiecas uz deklarētāja personu. Līdz ar to deklarētājs pēc tam nevar iecelt citu deklarētāju savā vietā, [jo] tādējādi

deklarētājs “faktiski izstājas” no procedūras un viņu kā parādnieku aizstāj no tā neatkarīga persona, kas arī pamato grozījumu nepieļaušanu. Atbildētāja uzskata, ka lieta *Pfeifer & Langen* neattiecas uz izskatāmo lietu.

Atbilstošās Savienības tiesību normas

Saskaņā ar Muitas kodeksa 173. panta 1. punktu, ja deklarētājs iesniedz pieteikumu, viņam atļauj grozīt vienu vai vairākus muitas deklarācijas datus pēc tam, kad muita minēto deklarāciju ir pieņēmusi. Muitas deklarāciju negroza tā, lai tā attiektos uz precēm, kas nav bijušas tajā sākotnēji iekļautas.

Atbilstoši Muitas kodeksa 173. panta 3. punktam pēc deklarētāja pieteikuma trīs gadu laikā no muitas deklarācijas pieņemšanas datuma var atļaut grozīt muitas deklarāciju pēc preču izlaišanas, lai deklarētājs varētu izpildīt saistības attiecībā uz attiecīgās muitas procedūras piemērošanu precēm.

Prejudiciālā jautājuma pamatojums

- 8 Izskatāmajā lietā *Fővárosi Törvényszék* jautā, vai saskaņā ar Muitas kodeksa 173. panta 3. punktu prasītājai bija tiesības pēc preču laišanas brīvā apgrozībā pieprasīt grozīt muitas deklarāciju, lai mainītu pārstāvības veidu no netiešas uz tiešu pārstāvību.
- 9 Jāatzīmē, ka Muitas kodeksa 173. panta 3. punkts (papildus Muitas kodeksa 173. panta 1. punktam, kas nosaka vispārējo principu) paredz iespēju deklarētājam pat pēc preču laišanas brīvā apgrozībā un preču izlaišanas grozīt iepriekš iesniegto muitas deklarāciju. Grozīšanas tiesiskais institūts būtībā ir paredzēts, lai deklarētājs varētu izpildīt saistības attiecībā uz attiecīgās muitas procedūras piemērošanu precēm (spriedums lietā *Zes Zollner Electronic*, C-640/21, 40. punkts). Tomēr šā izņēmuma piemērošana ir interpretējama šauri (spriedums *Zes Zollner Electronic*, 43. punkts). Šādu interpretāciju apstiprina arī tas, ka likumdevējs galu galā pieņēma Muitas kodeksa 173. panta 3. punkta saturu paplašinātā redakcijā, salīdzinot ar sākotnējo priekšlikumu, un iekļāva tajā atsauci uz saistību izpildi “attiecībā uz attiecīgās muitas procedūras piemērošanu precēm”. Tas ierobežo iespējas grozīt muitas deklarācijas (spriedums *Zes Zollner Electronic*, 44. punkts).
- 10 Savienības tiesību aktu, [jo īpaši] Muitas kodeksa 173. panta 3. punkta interpretācija *Fővárosi Törvényszék* ir radījusi šaubas attiecībā uz iespēju grozīt datus par deklarētāja identitāti. Tāpēc, ja deklarētājs ir netiešais pārstāvis, kas rīkojas savā vārdā, bet citas personas uzdevumā, *Fővárosi Törvényszék* jautā, vai šis deklarētājs ir tiesīgs pieprasīt kompetentajai muitas iestādei mainīt norādīto pārstāvības veidu, iespējams, pārrakstīšanās kļūdas dēļ (proti, bez nodoma kavēt Muitas kodeksa 15. apsvērumā noteikto krāpšanas apkarošanu), lai tas kļūtu par tiešo pārstāvi. Jāatzīmē, ka Ungārijas nodokļu iestāžu prakse nav vienveidīga arī attiecībā uz šī jautājuma interpretāciju, saistībā ar kuru prasītāja šīs tiesvedības

laikā ir pievienojusi atšķirīga satura lēmumus, pat attiecībā uz sevi, par grozīšanas pieņemamību.

- 11 Jautājumu par iespēju grozīt datus par deklarētāja identitāti Tiesa jau ir aplūkojusi spriedumā lietā *Pfeifer & Langen*, kurā tā norādīja, ka muitas dienesti var apmierināt lūgumu grozīt muitas deklarāciju attiecībā uz deklarētāja identitāti, ja deklarētājs kļūdas pēc ir norādījis, ka viņš rīkojas savā vārdā, nevis kā netiešais pārstāvis (spriedums lietā *Pfeifer & Langen*, 59. punkts). Tomēr, ciktāl tas attiecas uz šī jautājuma juridisko interpretāciju, vairāku iemeslu dēļ spriedumu lietā *Pfeifer & Langen* arī nevar uzskatīt par pieņemtu līdzīgos apstākļos, jo tajā nav saskatāma pilnīga līdzība. No vienas puses, šis spriedums tika pasludināts, lai interpretētu nevis attiecīgās Muitas kodeksa normas, bet gan Padomes Regulas (EEK) Nr. 2913/92 par Kopienas Muitas kodeksa izveidi (turpmāk tekstā – “vecais Muitas kodekss”) normas, kuras noteikumi daļēji atšķiras, jo vecajā Muitas kodeksā vēl nebija ietvertas normas, kas būtu analogiskas Muitas kodeksa 173. panta 3. punkta noteikumiem. No otras puses, nav arī faktiskas līdzības ar izskatāmo lietu, jo lietā *Pfeifer & Langen* deklarētājs neprasīja [mainīt] savu statusu no netiešā pārstāvja uz tiešo pārstāvi, bet nolūkā kļūt par netiešo pārstāvi lūdza grozīt savu deklarāciju, kurā bija norādījis, ka rīkojas savā vārdā un savā uzdevumā.
- 12 *Fővárosi Törvényszék* uzskata, ka Muitas kodekss – kā sīki izklāstīts [šā lēmuma 9. punktā] – pieļauj muitas deklarāciju grozīšanu, ievērojot stingrus nosacījumus. Lai gan Tiesa spriedumā lietā *Pfeifer & Langen* apstiprināja, ka informāciju par deklarētāju muitas deklarācijā var arī grozīt, pati Tiesa arī norādīja, ka tas nevar radīt muitas parāda nesamaksāšanas riska pastāvēšanu (spriedums lietā *Pfeifer & Langen*, 50. punkts). Tomēr, ņemot vērā Muitas kodeksa 18. pantu, netiešas pārstāvības maiņa uz tiešu pārstāvību varētu radīt šādu risku. Turklāt ir arī apšaubāms, vai ar deklarētāja informācijas grozīšanu var izpildīt Muitas kodeksa 173. panta 3. punktā noteikto prasību par saistību izpildi “attiecībā uz attiecīgās muitas procedūras piemērošanu precēm”. Pamatojoties uz to, interpretācija, kas pieļauj pārstāvja statusa koda grozīšanu muitas deklarācijā no netiešā uz tiešo, varētu radīt problēmas.
- 13 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, it īpaši spriedumu lietā *Pfeiffer & Langen* un nevienveidīgo valsts iestāžu praksi, *Fővárosi Törvényszék* uzskata, ka, lai atrisinātu šo jautājumu, ir jāierosina prejudiciāla nolēmuma procedūra, lai saņemtu atbildi uz iepriekš minēto jautājumu. Šajā saistībā tā ir apturējusi šo tiesvedību saskaņā ar *a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény* (2016. gada Likums CXXX par civilprocesu) 126. panta 1. punkta a) apakšpunktu, kas piemērojams saskaņā ar *a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény* (2017. gada Likums I par administratīvo procesu) 32. pantu, un ir nolēmusi sākt prejudiciālā nolēmuma procedūru.

[omissis: valsts procesuālo tiesību apsvērumi]

Budapešta, 2024. gada 10. janvāris

[*omissis*: paraksti]

DARBA VERSIJA